

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas III. Notantur quædam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

ergo illis deest ne se tangant? tunc quæro quomodo se tangant: immo quæro: quomodo illud substratum tangat suam superficiem?

Directè ad instantiam dico, quòd inter profundum intermediat superficies sed non quomodocunque, sed corporis trinè dimensi: si est superficies corporis trinè dimensi, adhuc non erit exclusio profundi, consequenter nec invehetur indivisibilitas: unde ut dicebam supra tactivum quidem est profundum, adeoque non est indivisibile, sed non est tactivum secundum profundum, ut ita penetratio excludatur.

Obijcit quartò idem. Columna tangit planum secundum longitudinem non secundum latitudinem: idq; eo, quia columna secundum latitudinem est curva, planum secundum longitudinem est rectum, curvum autem non correspondet recto.

RESPONDETUR. Dictum alibi spheram perfectam repugnare, consequenter repugnat dari & columnam perfectam: itando autem in principio adlato, columna non tangit planum secundum latitudinem, ita tamen ut rangat corpus, dicens latitudinem; consequenter non tangit corpus dicens indivisibilitatem latitudinis.

INSTAT. Quidquid sit an sit possibilis columna, v. g. perfecta, tamen omnis superficies, vel est plana, vel curva, vel partim plana, partim curva, ergo dantur in illa aliquæ particule planæ & aliæ curvæ, & quidem perfecte, nam tandem debet deveniri ad partes homogeneas, istæ ergo particule perfecte planæ, & perfecte curvæ, dum se tangunt, non possunt se tangere in superficie, alioqui superficies curva congrueret planæ, quod implicat, ergò se tangunt vel in puncto vel in linea.

RESPONDETUR. Supposito, quod non possit componi quantitas ex indivisibilibus, nec linea etiam poterit componi, & tamen linea columnæ perfectæ, tangens planum perfectum, deberet componi ex indivisibilibus, hoc ipso enim esset superficies, quia divisibilis in latum, adeoque non linea. Directè ad argumentum dici potest, negando dari ulla particulas perfecte curvas, quia illæ perfecte curvæ, deberent tangere planum perfectum in puncto, consequenter planum componeretur ex indivisibilibus & ipsa curvitas, cujus oppositum alibi probatur. Tenendo autem adlaturum principium dici potest, quod particule perfecte planæ, & perfecte curvæ, non possint se tangere in superficie, hoc est secundum superficiem, tangant se tamen habendo superficiem, adeoque non ad exclusionem lati.

Obijcit quintò idem. Præter tempus, quod solum est præsens ratione partis vel quasi partis, dari aliquid debet præsens ratione sui, sed nullum divisibile est præsens primo & ratione sui.

RESPONDETUR. In communibus principiis sufficit aliquid dari præsens in esse fluenti, quod autem est præsens in esse fluenti, non debet esse indivisibile. In nostris autem principiis in tempore Mathematicè spectato, seu in tempore secundum quod est in anima, datur Nunc indivisibile, in tempore autem Physicè spectato, datur Minimum motus cælorum, quod est præsens præsentialemine minima, quod tamen minimum, non est indivisibile. Vide alibi dicta.

Obijcit sextò idem. Admissis indivisibilibus omnia optimè explicantur.

Primò explicantur Definitiones, continui & contigui, atq; eorum differentia.

RESPONDETUR. Etiam non admissis punctis terminativis distinctis, continua sunt quorum extrema sunt unum, hoc est quorum neutrum dicit negationem ulterioris extensionis, contigua autem sunt, quæ dicunt hanc negationem.

SECUNDÒ. Explicatur cur heterogenea etiam si intimè permisceantur cur non continentur?

RESPONDETUR. Non tantum ipsi termini, sed nec ipsæ substantiæ illorum corporum divisibilitatesq; permisceantur, ergo hæc impermixtio reduci non potest in terminos hos superadditos.

TERTIÒ explicatur differentia variorum contactuum, qui sunt contactus in puncto, in linea, in superficie.

RESPONDETUR. Contactus in puncto tantum, in linea tantum, in superficie tantum, nulli dantur; quia nec dantur puncta tantum, &c. hinc nec hæc explicari debent, quomodo fiant.

QUARTÒ. Explicatur rectè differentia contactus adequati & inadequati.

RESPONDETUR. Non admissis punctis superadditis rectè id explicatur, si enim nihil inter totum tactivum & tactum mediet, erit contactus adequatus, si aliquid mediatè possit vel mediet, erit contactus inadequatus.

DIFFICULTAS III.

Notantur Quedam.

NOTO primò. Aristotelem dicere quòd continuum sit, cujus partes copulantur termino communi, sed per hoc non intellexit puncta continuativa distincta realiter; cum non dicat Aristoteles copulari partes continui, termino communi distincto realiter, consequenter sufficit, ut supra dixi, salvare continuationem per continuationem formalitatem, & sicut quia in definitione hominis ponitur animal, non sequitur animal esse realiter quid superadditum, ita

† cc 3

nec

nec ex positione extremi continuativi, in definiendo continuo, sequitur distinctio ejusdem realis.

Noto secundò. Quà ratione distinguantur continua & contigua; quia scilicet continua & contigua, quantumvis ponantur intimè præsentia, tamen contigua non important negationem & destructionem terminorum, important continua: Sed sequeturne exinde, quod materia toto mundo sparsa, sit ens continuum? Concedunt aliqui, ponuntq; distinctionem esse formarum, sed non materiæ. Sed videtur oppositum sentiendum, ponendaq; non nisi contiguatio, nam tam verè materia aquæ & valis est terminata, quam ipsum vas & aqua, & si vas & aqua sunt non nisi contigua, nec materiæ illorum erunt continua.

Noto tertio. Posse admitti quantitatem supernaturalem.

RATIO. Quæ enim in illa implicantiâ, & si datur modus existendi in loco supernaturalis, ut si res corporea tota in toto & tota in qualibet parte existat, cur non dabitur modus extendendi supernaturalis? Dantur item qualitates supernaturales, dotes item supernaturales corporis gloriosi, cur non possibilis erit etiam quantitas supernaturalis, quæ etiam sit receptivum connaturale illarum dotum, ut volunt aliqui apud recentiorum Suar.

DICES. Quantitas est proprietas materiæ, non est autem possibilis materia supernaturalis. Ergo neque quantitas supernaturalis.

RESPONDET recentior Suar: Possibilis est subsistentia supernaturalis, quæ tamen est proprietas substantiæ naturalis, cur non etiam erit possibilis supernaturalis quantitas, quamvis sit proprietas materiæ? Dici deinde potest, non quamcunq; quantitatem esse proprietatem materiæ, eamq; naturalem, sed non nisi aliquam quantitatem, eam scilicet, quam nata est ex se emanare materia, sed non eam, quæ potest educi ex materiæ potentia obedientiali.

INSTABIS ex recentiori Suar: Non videtur excogitabilis quantitas, quæ non debeat alicui materiæ; nam quæcunq; quantitas excogitabitur, hoc ipso excogitabitur, proportionata illi materiæ. Non est autem possibilis materia supernaturalis.

RESPONDETUR. Cur non est possibilis quantitas talis, cui non sit excogitabilis proportionata naturaliter materiæ, sicut est excogitabilis qualitas, nulli substantiæ proportionata.

Noto quartò. Quid sit sentiendum de hoc principio Mauri: Quod puncta terminativa non tangant partes divisibiles, sed purè terminent, nam illa se tangunt quorum extrema sunt simul, sed indivisibilia non habent extremitatem, sed sunt ipsæ extremitates, unde ad hoc ut alia se tangant, debent esse potentiâ tactiva.

Hinc etiam si nihil mediaret inter duos Angelos, adhuc non se tangent contactu quantitativo de quo loquimur, quia non sunt potentiâ tactiva. Duo autem requiruntur, ut aliqua sint potentiâ tactiva, primò ut habeant Id Quod; secundò ut habeant Id Quo. Id Quod debet esse divisibile & habens extremitatem; Id Quo indivisibile:

Sed negari debet quod puncta terminativa si dentur, sint purè terminativa & non tactiva. Pone enim per impossibile vel possibile illa non esse unita terminabili, non terminabunt: Si autem supponantur terminare non nisi unita, quæ id facient non tangendo terminabile?

Circa hanc propositionem: Illa se tangunt quorum extrema simul. Duo distingui possunt, subjectum cuius extremum, & ipsum extremum; sicut ergo licet extrema non sint subjectum, adeoq; quorum extrema, sed ipsum extremum, tamen ipsa etiam extrema se tangunt, ita quamvis substrata terminis non dicerentur habere extrema, cur non dicentur se tangere? Videtur ergo hæc esse non nisi species tactus, si aliorum extrema sint simul, non autem ut sic ratio tactus. Immo probaret hæc ratio quod nec extrema duorum palmorum se tangant, sed solum palmi, cum extrema inter se comparata non habeant extremitatē, sed sunt ipsæ extremitates.

Quod adfert de Angelis, certum quidem est quod duo Angeli non se tangant quantitativè, sed cum habeant rationem duorum possitque nunc intercipi aliquid inter illos, nunc non intercipi, casu quo nihil intercipiatur, quid illis deerit ne se tangant? hoc sensu quod habeant se cum immediationem, qualem habent corpora tangentia, & tamen tunc non erunt extrema tangentia; si autem corpora sint materialia unum quantum & divisibile, aliud terminus quantitatis, casu quo inter illa nihil intercipi possit, quid deerit ne dicantur se tangere?

Concedo quod ad actuale tangere requiratur potentiâ tactivum; Sed restat quærere: cur substratum extremis terminativis, non potest diverso respectu esse ratio ut quod, & ratio ut quo tangentis? Et sicut duo similia non sunt tantum ratio ut quod similitudinis in communioribus nostrorum principiis, sed etiam ratio ut quo realiter loquendo, cur idem hic non eveniet?

Ex quo notato formatur jam in oppositum tale Argumentum. Substratum punctis terminativis vel tangit per alia puncta superaddita illa priora puncta terminativa: vel seipso: Si alii punctis, redibit quæstio de iisdem; Si seipso, ergo & aliam superficiem, aliudq; corpus potest tangere se ipso.

Noto quintò. Quid sentiendum de hoc? Utrum indivisibilia penetrentur cum partibus divisibilibus quas terminant. Dicit Maurus, quod propriè non penetrentur, illa enim propriè penetantur,

trantur, quæ sunt in eodem loco secundum modum essendi in loco, superficies autem sphaeræ & sphaera v.g. non sunt in eodem loco, secundum eundem modum essendi, nam sphaera est in loco tanquam clausa intra superficiem, superficies autem est in loco, tanquam claudens sphaeram intra se.

Sed imprimis inquiri potest, quid intelligatur per Ly: ea penetrantur quæ sunt in eodem loco, secundum eundem modum essendi; nam sphaera & quadratum spissitudine respondens sphaeræ, penetrari possunt, & tamen hæc duo modum essendi in loco, non eundem habebunt; Sphaera enim habet modum essendi in loco rotundum, quadratum autem, habet modum essendi planum. Quod si hic salvari potest penetratio, cur salvari non poterit in superficie punctuali & sphaera? Deinde redit difficultas, superficies punctis terminativis constans & clauderet sphaeram, ut supponitur, & non clauderet, quia penetraretur

cum illa, nam si punctum additum puncto, penetratur cum puncto, ita additum divisibili penetrat divisibile cui additur. Denique quando dicitur quod illa superficies & sphaera non penetrantur, proprie, sequitur & non penetrari proprie ut vult respondens, & penetrari proprie, quia ad hoc non aliud requiritur, nisi ut res materialis una, se tota tangat aliam rem materialem, quod tunc habetur.

Adde tamen, quod alia sit hæc propositio, tangitur corpus trine dimensionum, quod etiam est profundum; & alia hæc; tangitur secundum formalitatem & connotationem non nisi. Hæc secunda propositio est falsa, tactus enim qui est quid Physicum non fit in formalitatibus; prima autem propositio est vera, & ex veritate illius sequitur, quod non sit illic distinctio lati quod tangitur, à profundo, adeoque nec superadditio merè latitudinis.

DISPUTATIO XI.

De infinito.

PRÆMITTO primò. Antiquos apud Aristotelem 3, Phys. textu 63, definiisse olim infinitum. *Quod sit id cuius nihil est extra.* Orta postea inter recentiores lis, debeatne hæc definitio definitio: sed quod non debeat:

RATIONEM primam ponit Oviedo, quia illi qui usurpabant hanc definitionem censebant infinitum esse impossibile, cur ergo communem definitionem rejiciunt, si utraque definitio ad chimæram terminatur.

RESPONDERI potest. Homo-Leonem, est Chimæra, & tamen, si homo-leonem definiat quis, quod sit mugibile, rugibile, malè definiret, sed definiendus esset quod sit animal rationale rugibile. Ergo etiam bonitas definitionis ad Chimæram se extendit. Immo in communi datur definitio & conceptus quidditativus entis rationis, non ergo inde, quia infinitum Chimæra, est, una præ alia definitio, prælegi non debet.

RATIONEM secundam ponit idem. Quia ex hac definitione sequitur dari infinitum, quod negant ita definiētes: assumptum probat: quia extra collectionem rerum possibilium nihil est extra: Ergo collectio rerum possibilium, erit infinita.

RESPONDETUR. Sicutabilia non sunt omnia actū à parte rei, ita nec sunt infinitum Categorematicum, quod solum negatur. Nec apparet, quod de hoc non egerint antiqui.

RATIONEM tertiam ponit Aristoteles: quia illud quod non debet esse extra, vel est aliquid pertinens ad infinitum, vel aliquid non pertinens: Si pertinens, tunc omne ens perfectum, erit infinitum, quia omne ens perfectum, debet habere perfectionem sibi debitam, adeoque nihil perfectionis illi debita, extra debet esse; si autem est aliquid impertinens ad infinitum, sed spectans ad aliquid aliud, mala erit definitio, quia posito uno infinito, posset poni aliud.

RESPONDERI posset: quod per ly nihil ejus est extra, debeat hoc intelligi: nempe infinitum est, quod habet omnem possibilem perfectionem in illo genere, in quo est infinitum, ex quo non sequetur, posito uno infinito, posse vel debere poni aliud.

PRÆMITTO secundò: *Duplex est infinitum, Categorematicum & Syncategorematicum.* Prius illud est, quod constat entitatibus simul positis, ex quibus actū semper accipere sit, & nunquam idem. Posterius autem est, quod constat entitatibus nunquam simul ponibilibus, ex quibus semper accipere sit, & nunquam idem. Prioris exemplum est infinitum Angelorum, si poneretur: posterioris, eternitas à parte post, de priori dubitatur, posterius infinitum omnes admittunt.

PRÆMITTO tertio: *Consentire omnes quod infinitum creatum, in Essentia, dari non possit.*